

Bemærkninger til forslaget

Forslaget er en genfremsættelse af et i folketingsåret 1979-80 (2. samling) fremsat beslutningsforslag (Beslutningsforslag nr. B 40), se Folketings-tidende 1979-80 (2. samling), forhandlingerne spal-terne 4104 og 6661 og tillæg A spalte 2981.

Ifølge en tidligere foretaget HK-ældreundersø-gelse ønskede næsten halvdelen af 1.500 adspurgte nedsat arbejdstid, og af disse var næsten halvdelen også villige til at gå tilsvarende ned i løn. Samti-dig ønskede en tredjedel at fortsætte som erhvervs-aktive ud over den faste aldersgrænse, de var un-derkastet på deres ansættelsessted, men de fleste stillede som betingelse, at de kunne få nedsat ar-bejdstid.

Endvidere viser en undersøgelse foretaget af socialforskningsinstituttet, at 91 pct. af kvinderne højst ønsker halvdagsbeskæftigelse, når der er små børn. Kun 1 pct. af kvinderne ønsker heltidsbe-skæftigelse. Da 40 pct. af kvinderne med børn under 18 år rent faktisk har heltidsbeskæftigelse, er der mange familier, der tvinges til et familiemøn-ster, de ikke ønsker.

Disse målinger af befolkningens ønsker stem-mer ikke godt overens med de bestemmelser i overenskomsterne, der udtrykkeligt tilsigter at hin-dre øget adgang til deltidsbeskæftigelse.

I fællesoverenskomsten mellem industrifagene og Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark og SiD hedder det således bl. a.:

»Virksomhederne kan antage arbejdere til del-tidsarbejde under forudsætning af, at de ikke i forvejen har beskæftigelse på fuld tid i den pågæl-dende eller en anden virksomhed, medmindre hel-bredsmæssige eller andre tilsvarende hensyn taler for en kortere arbejdstid end den normale.

Stk. 2. Virksomhederne må normalt ikke redu-cere antallet af fuldtidsbeskæftigede arbejdere i forbindelse med etablering af deltidsarbejde, for så vidt der er tale om arbejdere med samme kvalifi-kationer.«

Tilsvarende bestemmelser findes i andre øver-enskomster, og ikke mindst Kvindeligt Arbejder-forbund har forud for 1981-overenskomstforhand-lingerne skærpet tonen over for de deltidsbeskæfti-gede.

Forslagsstillerne ønsker – i modsætning til tidli-gere fremsatte beslutningsforslag om øget adgang til deltidsbeskæftigelse – at lovgivningsmagten nu pålægger arbejdsmarkedets parter at respektere enhver aftale mellem den enkelte arbejdstager og den enkelte arbejdsgiver om deltidsbeskæftigelse med virkning fra næste overenskomstperio-des begyndelse, således at der under forhandlingerne til de kommende overenskomster kan tages hensyn til den nye bestemmelse.

Ved det såkaldte augustforlig 1976 indgik et afsnit om arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger om tilvejebringelse af øgede beskæftigelsesmulighe-der på nedsat arbejdstid inden for stat, amter og kommuner. Intentionerne i forliget er fulgt op af de i beslutningsforslaget omtalte cirkulæreskrivel-ser, uden, at det dog har ført til den frie adgang til deltidsbeskæftigelse, forslagsstillerne ønsker gen-nemført. Derfor opfordres regeringen til nu fuldt ud at sikre mulighed for deltidsbeskæftigelse inden for alle områder af det offentlige administration, hvor det ikke strider mod en stillings karakter, således at der f. eks. ikke skal være overenskomst-mæssige hindringer for gennemførelsen af deltids-beskæftigelse.